

Statsskovbrugets pyntegrøntstrategi

Af Peter Hviid, Skov- og Naturstyrelsen

Indledning

Der har blandt Pyntegrøntsektionens medlemmer været udtrykt en usikkerhed omkring statsskovbrugets fremtidige rolle på pyntegrøntområdet. Årsagen har været, at Skov- og Naturstyrelsen har udarbejdet en pyntegrøntstrategi for sin egen produktion.

Skov- og Naturstyrelsen er glad for på denne baggrund at kunne fortælle om vores arbejde med pyntegrønt.

Formålet med strategien har været ønsket om at få en klarere profil for den pyntegrøntproduktion, der gennem mange år har fundet sted i statsskovene. Strategien betyder en moderat udvikling i pyntegrøntarealet, men samtidig er det et uomgængeligt krav fra politisk side, at vi i statsskovene arbejder professionelt også med denne produktionsgren, og derfor er konkurrencedygtige med de private producenter.

Baggrund

Statsskovbruget var indtil skovlovens vedtagelse i 1989 meget tilbageholdende i forhold til de private skove med hensyn til omfanget af dyrkningen af juletræer og klippegrønt. Dette hang sammen med flere forhold, men det væsentligste var, at dyrkning af træer i kort omdrift ikke blev anset for lovligt i henhold til den tidligere skovlov.

Med den nye skovlov blev dyrkning af juletræer og pyntegrønt i kort omdrift legaliseret indenfor en ramme på 10 % af skovarealet i den enkelte skov for såvel offentlige som private skove. I de offentlige skove skal der dog tages særlige hensyn til landskabelige, naturhistoriske, kulturhistoriske, miljømæssige og rekreative interesser.

Målsætning

Skov- og Naturstyrelsen udarbejdede på denne baggrund en strategi for produktionen af juletræer og pyntegrønt, som lå klar i januar 1992.

Ifølge strategien er målene kort fremstillet følgende:

- at medvirke til, at befolkningen får det bedst mulige udbud af produkter
- at medvirke til, at statsskovbrugets økonomi bliver bedst mulig
- at medvirke til, at arealerne landskabeligt, naturmæssigt, miljømæssigt, kulturhistorisk og friluftsmæssigt bliver bedst

Figurtekst 1: Skov- og Naturstyrelsens omsætning på pyntegrøntområdet har hidtil udviklet sig i et roligt tempo - det vil det også gøre fremover.

mulige, og at medvirke til, at forskning og udvikling forbedrer varetagelsen af ovenstående hensyn såvel i de offentlige som i de private skove.

Beskrivelse af strategien

Strategien indebærer bl.a. følgende:

- at produktionen koncentrerer sig der, hvor dyrkningsvilkårene er bedst
- at statsskovbruget skal udvikle og anvende natur- og miljøvenlige dyrkningsformer
- at arealet med klippebevoksninger af nobilis fordobles til ca. 1.400 ha over en 15-årig periode
- at dyrkningen af rødgran og nordmannsgran med henblik på juletræer holdes uændret på ca. 1.500 ha
- at der sættes på kvalitetsprodukter gennem en tidssvarende og effektiv dyrkning, og
- at der i større omfang sælges juletræer til lokalbefolkningen.

Nobilisarealet fordobles

Den mest markante ændring, der følger af strategien, er vel nok fordoblingen af nobilisarealet. Årsagerne hertil er flere. Her skal det særligt fremhæves, at konventionel nobilisdyrkning til klippegrønt

skønnes at være i bedre overensstemmelse med Skov- og Naturstyrelsens målsætning end nordmannsgran i kort juletræsodrift. Således er miljøbelastningen ved brug af kemiske bekæmpelsesmidler og gødning mindre med de kendte dyrkningsmetoder, ligesom nobilis ofte landskabsmæssigt er lettere at indpasse i et konkret skovområde. Ved dyrkning af nordmannsgranjuletræer benytter vi således nok økonomisk set inoptimale mængder "tilsætningsstoffer". Det økonomiske resultat for nobilis er bl.a. derfor ved en forsigtig sammenligning af regnskabsresultater nogenlunde det samme som i de private skove, mens det for nordmannsgranjuletræer er noget mindre. En relativt stor andel af vores nordmannsgranareal er da også klippebevoksninger, mens vi ved juletræsproduktion - som nævnt senere i artiklen - i særlig grad arbejder med at udvikle mere natur- og miljøvenlige dyrkningsformer.

Status

Væsentlige dele af strategien er på nuværende tidspunkt sat i værk, mens især gennemgangen af de nødvendige driftsplantilpasninger pga. opgavens omfang sker løbende.

Strategien er endvidere påvirket af den

for tiden dårlige økonomi i træproduktionen, som begrænser mulighederne for etableringen af de relativt kostbare pyntegrøntkulturer.

Forholdet til den private produktion

Statsskovenes produktion af juletræer og pyntegrønt er naturligvis på tilsvarende vis som træproduktionen i en vis konkurrence med privatskovbrugets produktion. Produktionen udgør dog kun ca. 4 - 5 % af den samlede danske produktion, ligesom den arealmæssige andel af statsskovene med juletræer og pyntegrønt med ca. 1,5 % er ganske begrænset i forhold til såvel skovlovens muligheder som privatskovbrugets gennemsnitsandel, der skønnes til 4 - 5 %.

Statsskovbruget er således ret tilbageholdende med omfanget af denne produktion. En yderligere fordel er, at statsskovdistrikterne via deres egne erfaringer med denne driftsform får væsentligt bedre forståelse for privatskovbrugets produktion i forbindelse med administrationen af skovloven.

Forskning og udvikling

Som led i iværksættelsen af strategien blev det besluttet at lave et forsøg på Haderslev statsskovdistrikt med dyrkning af nordmannsgranjuletræer med natur- og miljøvenlige metoder. Der vil til dette forsøg blive udarbejdet en folder, således at andre dyrkere på enkel vis vil kunne hente inspiration og viden om disse metoder, som fremover må skønnes at blive nødvendige ikke blot pga. forbud mod sprøjtemidler, men i lige så høj grad pga. forbrugernes stigende miljøbevidsthed.

Såvel dette konkrete projekt som Skov- og Naturstyrelsens generelle støtte til forskning og udvikling på pyntegrøntområdet tager udgangspunkt i statsskovenes egenproduktion, ligesom vi - som en del af Miljøministeriet - har en særlig forpligtelse til at støtte forskning og udvikling af natur- og miljøvenlige driftsformer. Dette kommer bl.a. til udtryk via Skov- og Naturstyrelsens placering i Forskningscenteret for Skov og Landskabs Rådgivende Udvalg for Afdeling for Pyntegrønt. Endvidere har Skov- og

Naturstyrelsen gennem de seneste par år bidraget til en række forsøg med alternative renholdelsesmetoder, som bl.a. har været finansieret via Miljøstyrelsens støtte til "renere teknologi".

Organisation og afsætning

Statsskovbrugets omsætning på pyntegrøntområdet var i 1993 ca. 35 mill. kr. Der er således tale om et ikke uvæsentligt bidrag til vores samlede økonomi. Med Skov- og Naturstyrelsens seneste strukturarbejde for skovdistrikterne - "Distrikt 95" - skete der på de fleste distrikter en specialisering omkring pyntegrøntdyrkning og -afsætning. Dette har skabt mulighed for en øget professionalisering af området.

Skov- og Naturstyrelsen har via sit associerede medlemskab af Pyntegrøntsektionen de bedste muligheder for et konstruktivt samarbejde med de øvrige pyntegrøntproducenter. Som følge af statsskovenes betydelige egenproduktion er Skov- og Naturstyrelsen herunder den største enkelte kontingentbetaler til sektionsens aktiviteter.

Figurtekst 2: Det er Skov- og Naturstyrelsens opfattelse, at pyntegrøntdyrkning og publikumshensyn fint kan gå hånd i hånd ved en fornuftig planlægning.

Pyntegrøntstyling

Daglig opfølgning i høst med:

- Status på markering, Hugst og Klip
- Udkørselsstatus
- Lager i afd., skov og på plads
- Fakturering og Lønafregning

Prognose årsplan/budget og periodeplaner:

- Bevoksningskartotek pyntegrønt og træ
- Udbytte og Dækningsbidragsopgørelser
- Statistik
- Pleje- og Produktionsplaner

Brugerdata EDB

Lundevøj 1
5580 Nr. Åby
Tlf. 64 42 16 63 . Fax 64 42 35 20

Brugerdata leverer Totale EDB-løsninger til landbrug, skovbrug, gartnerier og maskinstationer siden 1983 og kan idag levere Økonomisystemer, Marksystemer, So- og Svinesystemer, Skovsystemer samt Maskinstationsystemer.

- Ring og hør nærmere.